

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610- **3951**
Konu : Soru Önergeleri

31.10/2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 01.10.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-86573 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Kars Milletvekili Mülkiye BİRTANE'ye ait 7/9442, Bursa Milletvekili Turhan TAYAN'a ait 7/9443, Muğla Milletvekili Nurettin DEMİR'e ait 7/9444, Balıkesir Milletvekili Ahmet Duran BULUT'a ait 7/9445, Samsun Milletvekili Cemalettin ŞİMŞEK'e ait 7/9446, İzmir Milletvekili Hülya GÜVEN'e ait 7/9447, Balıkesir Milletvekili Namık HAVUTÇA'ya ait 7/9448, 7/9453, İstanbul Milletvekili Ali ÖZGÜNDÜZ'e ait 7/9449, İstanbul Milletvekili Abdullah Levent TÜZEL'e ait 7/9450, İzmir Milletvekili Birgül Ayman GÜLER'e ait 7/9451, Malatya Milletvekili Veli AĞBABA'ya ait 7/9452, Mersin Milletvekili Vahap SEÇER'e ait 7/9454, Çorum Milletvekili Tufan KÖSE'ye ait 7/9455, Tekirdağ Milletvekili Candan YÜCEER'e ait 7/9456, 7/9458 ve İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın TÜRELİ'ye ait 7/9457 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1-Görüş 7/9442, 7/9443, 7/9444, 7/9445, 7/9446
7/9447, 7/9448, 7/9449, 7/9450, 7/9451, 7/9452
7/9453, 7/9454, 7/9455, 7/9456, 7/9457
7/9458 (36 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Birgül AYMAN GÜLER

İzmir Milletvekili

Esas No

:7/9451

Türkiye ortalama yıllık 140-150 bin ton zeytinyağı üretimiyle, dünya zeytinyağı gereksinimini karşılayan başlıca ülkelerden biridir. Üretimde İspanya ve İtalya'dan sonra üçüncü sırada yer alan Türkiye, üretiminin büyük bir çoğunluğunu dış satımla değerlendirmektedir. Pazarın dışa bağlı olması, fiyatları da buna göre biçimlendirmekte, dış pazar özellikle üreticinin ürünlerinin değerlendirilmemesinde bir etken olmaktadır. Ülkemiz zeytinyağı tüketimi kişi başına yıllık ortalama 1,8 litre ile çok düşük düzeydedir. Oysa önemli bölümü dış alımla elde edilen ayçiçeği-mısır vb. yağların kişi başı tüketim miktarı yıllık ortalama 20 litre dolayındadır. Bunlar, GDO'lu ürün olma riski yüksek olan yağlardır. Bu durum beraberinde üretim-tüketim-ticaret yönleri yanında beslenme ve sağlık alanlarına da etki etmektedir. Çünkü ülkemiz kalp-damar hastalıkları, obezite ve buna bağlı hastalıklar başta olmak üzere çok ciddi sağlık sorunları ile mücadele etmek durumunda olup, sağlıklı beslenme anlayışı temelinde, yurttaşların yeteri kadar doğal zeytinyağı tüketiminin sağlanması yaşamsal önemdedir. Son yıllarda fiyatların düşük seyretmesi başta İzmir'deki üreticilerimiz olmak üzere, Türkiye genelindeki tüm zeytin ve zeytinyağı üreticilerini olumsuz etkilemektedir. Üreticilerimiz maliyetini karşılayamaz fiyatlar nedeniyle, ürünün hasatını ve zeytinliklerinin bakımını yapamamaktadır. Üreticiler pahalı mazot, gübre, ilaç ve toplama maliyetleri nedeniyle zeytini dalında bırakmak zorunda kalmaktadır. Çiftçi elde ettiği üründen, 1 litre zeytinyağı ile 1 litre mazot alabilmektedir. Dünya pazarında en büyük rakiplerimiz olan AB ülkeleri zeytinyağı üreticisine kiloda 1,7 TL destekleme verirken, bizde ise üreticiye kiloda 0,50 kuruş destekleme sağlanmaktadır. Konu çok yönlü olarak; zeytinyağı üreticisinin sorunları ve yurttaşlarımızın sağlıklı beslenmesi için, yeterli miktarda zeytinyağı tüketebilmesi temelinde ele alınarak, kamu gücünü ve planlamasını gerektirmektedir. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı olarak; üreticilerimizin sorunlarının çözümü, yurttaşlarımızın sağlıklı beslenmesi ile ilgili olarak şu sorulara açıklık getirmeniz kamu yararına olacaktır. Bu bağlamda;

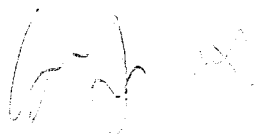
SORU 1) Türkiye'de aileleriyle birlikte yaklaşık 8 milyon yurttaşımızın gelir ve geçim kaynağını oluşturan zeytin ve zeytinyağı üreticilerinin, ürünün düşük fiyatlardan dolayı para yapmaması nedeni ile yaşadıkları sıkıntıları çözmeye yönelik herhangi bir çalışmanız var mıdır?

SORU 2) Tarımda kullanılan pahalı mazot, gübre, ilaç ve elektrik fiyatlarının daha düşük seviyelere indirilmesine ilişkin herhangi bir çalışmanız var mıdır? Üretim giderlerinin düşürülmesi ve ucuza elde edilen zeytinyağının iç pazarda geniş yer bulması, daha fazla yurttaşımızın bu gıdayı tüketebilmesi anlamına gelmez mi?

SORU 3) Ülkemizde zeytin ve zeytinyağı üretiminde kilo başına 0,50 kuruş tutarında verilen desteği, AB ülkelerinde zeytin ve zeytinyağı üreticilerine sağlanan destekle karşılaştığımızda Türk çiftçisinin rakiplerinin çok gerisinde olduğunu düşünmüyor musunuz? Zeytin toplamada önemli bir harcama kalemi olan işçilik giderleri yerine, üreticiye zeytin toplama makinelerinin temini konusunda destek sağlanamaz mı?

SORU 4) Ülkemizin, yıllık yağ (ayçiçek, mısır vb. yağlar) dış alımına harcanan yaklaşık 3 milyar TL tutarın, zeytin-zeytinyağı üreticileri ve yurttaşlarımızın zeytinyağı temini konusunda değerlendirilmesi, ülkemiz üreticileri ve yurttaşlarımızın sağlığı için daha yararlı olmaz mı?

SORU 5) Ülkemizde özellikle kalp-damar ve tansiyon hastalarının sayısı ve bunlara harcanan

tedavi giderleri sosyal güvenlik sisteminde ciddi tutarlar oluşturmakta, devlete pahalıya mal olmaktadır. Zeytinyağı tüketiminin, bu hastalıklarla ilgili önleyici tıp hizmeti işlevi ile sağlıklı toplum ve tedavi giderlerinden de tasarruf sağlanması kamu yararı için verimli olmaz mı?

CEVAP 1-2-3-4-5) Zeytinyağı ürününün de içinde yer aldığı fark ödemesi desteklemesi kapsamında yer alan ürünlere verilecek desteklemeye esas prim fiyatı; 5488 sayılı Tarım Kanununun 19'uncu maddesinin "b" bendi gereğince destekleme araçlarından fark ödemesi (hedef fiyatı - dünya fiyatı) dikkate alınarak, bütçe imkanları dahilinde 5488 sayılı Tarım Kanunu'na göre yetkilendirilen Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulu tarafından belirlenmektedir. 2013 yılında ödenmek üzere 2012 yılı ürünü için fark ödemesi desteği kapsamında yer alan ürünlere kg başına belirlenen destekleme primi miktarları 2012/3106 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe girmiştir.

Ülkemiz için önemli olan bu sektörde, zeytin yetiştiriciliğinden zeytinyağı üretimi ve pazarlamasına kadar karşılaşılan sorunlar ve çözüm yollarına yönelik olarak Bakanlığımızca 8-9 Aralık 2004 tarihinde İzmir'de kamu ve özel sektör katılımı ile "II. Ulusal Zeytin Zirvesi" düzenlenerek hedefler ortaya konulmuştur. Bakanlığımızca söz konusu hedeflere ulaşma doğrultusunda birçok proje yürütülmekte ve zeytincilik önemli oranda desteklenmektedir. Bu kapsamda yürütülen bazı çalışmalar şu şekildedir;

- Zeytinciliğimizin ve zeytin üreticilerimizin desteklenmesi amacıyla 1998 yılından bu yana üreticilere zeytinyağı için kilogram başına destekleme primi ödemesi yapılmaktadır. Bu kapsamda, 1998-2011 yılları arasında toplam 169 Milyon TL prim ödenmiştir. 2011 yılı ürünü zeytinyağı destekleme primi bir önceki yıla göre %67 gibi önemli bir oranda artırılarak 50 Krş/Kg olarak belirlenmiştir.
- Dünya standartlarında ve ihracat kalitesinde zeytin yetiştiriciliğine uygun tür ve çeşitler ile kapama modern bahçe tesislerinin gerçekleştirilmesi amacıyla 2005 yılından itibaren yeni tesis edilen zeytin bahçelerine sertifikalı fidan desteği verilmektedir. Bu çerçevede, 2012 yılı için sertifikalı ve standart yağlık zeytin çeşitlerinde 10 dekar ve üzeri bahçe tesisine dekara 50-100 TL fidan desteği verilmektedir. Zeytin için 2005-2011 yılları arasında toplam 72 Milyon TL sertifikalı fidan desteği verilmiş ve bu destekler ile 368 Bin dekar yeni zeytin bahçesi tesis edilmiştir.
- Üretim girdilerinin desteklenmesi kapsamında, 2004-2012 yılları arasında zeytin üreticilerine toplam; 78 Milyon TL mazot, 2005-2012 yılları arasında toplam 82 Milyon TL gübre ve 2006-2012 yılları arasında toplam 50 Milyon TL toprak analizi desteği verilmiştir.
- Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı çerçevesinde, depolama, ürün işleme paketleme, ambalajlama, sulama ile makine-ekipman alımı konularında %50 hibe desteği sağlanmaktadır.
- Zeytin üreticilerimize, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından tarımsal kredi cari faiz oranlarından, tarımsal sulama sistemleri için %100, diğer üretim konularında ise (iyi tarım uygulamaları, standart fidan yurt içi üretimi/kullanımı, tarımsal mekanizasyon vb.) değişen oranlarda indirimli tarımsal kredi kullandırılmaktadır.
- AR-GE Destekleri ile zeytincilikte projeli çalışmalar yapılmakta ve yeni gelişmelerin önü açılmaktadır.

Gürol

- Zeytin ve zeytinyağında mevcut politikaların geliştirilmesi için Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi (UZZK) 2007 yılında kurulmuştur. Konsey tarafından ürün rekolte tespit çalışmaları yapılmaktadır.
- Dünya’da zeytin ve zeytinyağı sektöründe rekabet gücünün artırılması amacıyla, ülkemizin 1998 yılında üyeliğinden ayrıldığı Uluslararası Zeytin Konseyi’ne 2010 yılında tekrar üye olunması sağlanmış ve zeytinciliğimiz dünyaya açılmıştır.
- Zeytin/zeytinyağının depolanması hizmetini sunan lisanslı depo işletmelerinin kuruluş, işleyiş ve denetimine ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla “Zeytin Lisanslı Depo Yönetmeliği” ile “Zeytinyağı Lisanslı Depo Yönetmeliği” 4 Aralık 2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bakanlığımızca yürütülen bu çalışmalar ve destekler sonucunda;

- 2001/2002 sezonunda 600 Bin hektar olan zeytin üretim alanı, 2011/2012 sezonunda %33 artarak 798 Bin hektara,
- 2001/2002 sezonunda 99 Milyon adet olan zeytin ağacı sayısı, 2011/2012 sezonunda %63 artarak 161 Milyon adede,
- 2001/2002 sezonunda 235 Bin ton olan sofralık zeytin üretimi, 2011/2012 sezonunda %134 artarak 550 Bin tona,
- 2001/2002 sezonunda 365 Bin ton olan yağlık zeytin üretimi, 2011/2012 sezonunda %229 artarak 1,2 Milyon tona,
- 2001/2002 sezonunda 600 Bin ton olan toplam zeytin üretimi, 2011/2012 sezonunda %192 artarak 1 Milyon 750 bin tona,
- 2001/2002 sezonunda 65 Bin ton olan zeytinyağı üretimi, 2011/2012 sezonunda %194 artarak 191 Bin tona,
- 2001/2002 sezonunda kişi başına 1,3 kg olan zeytinyağı tüketimi, 2011/2012 sezonunda %54 artarak yaklaşık 2 kg’a yükselmiştir. Bakanlığımız 2014 projeksiyonu çerçevesinde 5 kg kadar çıkarılması hedeflenmektedir.

Zeytinyağının hem iç ve hem dış tüketiminin arttırılmasına yönelik tanıtım çalışmaları, Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi ve Uluslararası Zeytin Konseyi ve ilgili Bakanlıkların işbirliği çerçevesinde yürütülmektedir.

Ayrıca, zeytin ve zeytinyağının yurt içinde tanıtımı, tüketimi ile ihracatını artırmak amacıyla Ekonomi Bakanlığı tarafından 3 Nisan 2007 tarihinde Zeytin ve Zeytinyağı Tanıtım Komitesi (ZZTK) kurulmuş olup, söz konusu komite çalışmalarına Bakanlığımız tarafından da destek verilmektedir.

